

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési feltételek:

Budapest, V. Arany János-utca 1.

SZERKESZTI

hová minden küldemény intézendő.

SZABOLCSI MIKSA.

Egész évre házhoz küldve . . . frt 7.—
Félévre „ 3.50
Negyedévre „ 1.75

Egyes szám ára 14 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Nyilt levél

br. Andreánszky Gábor orszgy. képviselő urhoz.

Folyó hó első napján méltóságod mint országgyűlési képviselő beszédet tartott a parlamentben, melynek egyes részeiért a zsidóság némi hálával tartozik. Igaz ugyan, hogy beszédének legnagyobb részében csak olyan módon kelt ki a zsidók ellen, mint mi ezt az antiszemita képviselő urak részéről már megszoktuk; olyan módon t. i., mely eleve is kizárja a czáfolást, az egyszerű, igaz védekezést, de volt az említett beszédnek egy olyan része is — s ez az, a miért hálával tartozunk, — mely praegnans és konkrét vádat tartalmaz, és erre nézve meg méltóztatik engedni, hogy kimutassam, miszerint ez a vád tulajdon képen nem egyéb mint egyszerűen — rágalom.

Azt mondom: ez a vád, de mondhatnám ezt igen sok más vádról is, mely méltóságod ajkairól elhangzott, vagy a melyeket tisztelt barátjai a képviselőházban egyszer is, máskor is, elkáromkodtak, de azok a vádak, mint már említettem, olyanok, melyek kizárják az ellenbizonyítást. Midőn pl. önmaga báró ur azt mondja, — tette pedig ezt szintén folyó hó elsején tartott beszédében — hogy a zsidók vagy csalók, vagy hamisan bukottak, vagy uzsorások, midőn ilyen szabad állítania az ország színe előtt — és ilyenek az antiszemita vádjai rendszeren — mit hozhatunk fel ezzel szemben mi? Az ilyen vádra csak egyféle válasz létezik, de azt a választ, — minthogy nincsenek köztünk verekedők — mi meg nem adhatjuk.

Kérdezhetnők ugyan méltóságodtól: Csakugyan hiszi is azt, a mit hirdet? Vegyük például azokat a zsidókat, kikkel leginkább érintkezik: képviselő társait. Ezek közt vajjon melyik a csaló? melyik a hamisan bukott? melyik az uzsorás? Chorin Ferencz-e, Wahrmann Mór-e, Mandel Pál-e, Neményi Ambrus-e, Ullmann Sándor-e vagy

Krausz Lajos-e? — Vagy talán azon zsidók közt vannak az uzsorások, hamisan bukottak vagy csalók, kik a törvényhozás másik házában ülnek és melynek tagja volt méltóságod is? — Talán Hirschler Ignác, Schwab Károly vagy Léway Henrik csalt, uzsoráskodott vagy bukott hamisan?

De hát ezt nem kérdezzük; idézett állítását — mert saját magunkat sérteni nem akarjuk — nem czáfoljuk. Méltóságod azonban említett beszédének közepe táján ott hagyta a kényelmes utat, mely az antiszemitákra nézve az egyedül üdvös: a minden czáfolatot kizáró, általánosságban mozgó vádaskodás utját; ön, báró ur, azt a határozott vádat hozta fel, mely szerint a zsidók kézrekerítették a keresztények által létesített iparvállalatokat, míg a zsidók maguk egy új iparvállalatot sem létesítettek.

A nélkül, hogy reflektálnék még azon szellemes hasonlatra, melyet a madarak világából méltóztatott előhuzcolni, s a nélkül, hogy bizonyos czimekkel dobálódznám, melyeket akkor szoktak használni, mikor bebizonyítják valakiről, hogy annak amit állított, — hogy másokat rossz világításba helyezzen — ép ellenkezője igaz: rátérek az adatokra, melyek ékebben szólóan beszélnek, semhoggy kommentárra szorulnának.

Hát a zsidók nem létesítettek egy új iparvállalatot sem? De hát ki teremtette az ország legelső porcellángyárát Herenden, mely árnyékba helyezi akárhány külföldi versenytársát? Nem-e Farkasházi Fischer Mór? Igaz, hogy jelenleg sem az alapító, sem annak flai nem bírják a világhírű gyárat, de ez csak azt bizonyítja, hogy nem áll az, miszerint a zsidók elfoglalják a keresztények által létesített iparvállalatokat, hanem megfordítva: a zsidók által alapított és virágzásra hozott gyár keresztények kezébe kerül; mert az a részvénytársulat, mely a herendi gyárat, a magyar ipar ezen büszkeségét bírja, az egy Wahrmann kivételével, csupa keresztényből áll.

De azok sem kerültek ki az antiszemita hazafiak közül, kik megteremtették Magyarországon a kékfestő és kartongyártás nagy iparát. Budai Goldberger Sámuel, Spitzer Gerzon és Pollák Jakabnak hívják azon három férfit, kik e viruló nagyipart megalapították és kifejlesztették.

Podrágyi Popper Lipót báró, a magyar faipar legnagyobb fejlesztője, szintén nem ült belé „idegen fészekbe“, mert nagy vállalatait maga kezdeményezte, maga hozta virágzásba.

A magyar parketgyártás és a nagy ács- és épületfa első és legnagyobb meghonosítói Magyarorszában: Neuschloss J. és Neuschloss Adolf Budapesten, Gelsei Gutmann Nagy-Kanizsán és Engl Adolf és fia Pécsen.

Ha méltóságod átfáradna Ujpestre, ott megmondhatná elvtársa, Szterényi Bertalan, hogy Ujpestet egy zsidó, Levi Bernát alapította, ki egyszersmind nagy bőrgyárt is épített.

Wolfner Gyula és Lajos és Machlup H. nagy bőrgyárait Budapesten szintén ők maguk teremtették. De teremtettek ilyeneket a vidéken is, így pl.: Lackenbacher Fülöp (Szombathelyen), Grossmann Mór (Péchyfalun), Horn L. L. (Nagy-Bittsén) stb. stb.

Weisz Berthold és Manfréd első huskonservgyárát Magyarországon a tulajdonosok maguk teremtették, ép úgy, mint Machlup Ede, ki a legnagyobb magyarországi gyertyagyárat teremtette meg.

Nézzünk csak a szeszipar felé; ott látjuk: Krausz Mayer, Stern Ignác, Leipziger Vilmos,

Linczer Károly és fiai budapesti és Neumann testvérek aradi gyárait. Pedig ezek sem ültek ám bele a készbe, hanem maguk alapították azokat.

Folytassuk csak szemlénket az ipar más terein: mindenütt találkozunk nevekké kiváló férfiakkal, kiknek a magyar ipar nagyon sokat köszön. A hajlitott fabutor ipar terén Kohn Jakab és József, az enyvygyár terén Leiner testvérek (Ujpesten), a petroleum-finomítás terén Spitzer Vilmos (Orsován), a vegyészeti ipar terén Detsinyi és társa és Machlup A. és E., a szalámigyártás terén Herz Ármin, az agyag- és majolika-gyártás terén Fiseher Ignác és fia, kik Zsolnaival együtt e gyönyörű iparág megteremtőinek tekinthetők; az üvegyártás mezején Neumann Bernát (Ajkon) s Roth Zsigmond és fia, a pipagyártás terén Schlesinger Lipót, Toch József és Weck Adolf, mindannyian Pápán, a nyomdászat s papirgyártás terén Dessauer Miksa, Posner K. L., Müller testv. (pergament) és Leitner M. L., a mérleggyártás terén Fuchs G., a vasbutor ipar terén Feivel Lipót és Buchwald Sándor, az ásványvizforrások felfedezése és fejlesztése terén Hirschler Mór és Ungar Ignác, a távirdasodrony gyártása körül Perci és Schacherer neveivel találkozunk.

Az ércz- és fémipar terén nagyon sok zsidót találunk, kik a báró ur szavait megczáfolják, így pl. Rosenthal és Ehrlich (N.-Váradon), Englsmann Henrik, Gorovy Miksa, Weisz D. és Rosenthal M. Vagy nézzük hazánk viruló malomiparát, kik valának megteremtői? kik szereztek malomipari cikkeinknek a külföldön piacot? Sajnáljuk, hogy a hely-

Utirajzok a Keletről.*)

5647. Tisri hó 28-án (1886. okt. 27.) kerültem Kairóba, Egyptom fővárosába. Nem tagadom, bizony régi vágyam volt már, hogy megismerjem az első antisemita, s hitrokonim elnyomójának fészket, hol József 80 évig tartotta kezében a kormánygyeplőt, hol legelőször mosolygott a napsugár, a derűs, kék ég első törvényhozónkra, ki a rabigában görnyedt zsidókat megtanította a szabadság szeretetére. De nem Kairóhoz, hanem a tőle mintegy 12 kilométernyire fekvő Metropoliszhoz kötnek azok a bús és szép emlékek!

Kairó vidékét töviről-hegyire megtekintettem. Az irás cseppet sem túloz, midőn azt mondja: Kegan Adonaj beerecz Miczrajim (olyan mint Isten kertje Miczrajim országában). Valóban fenséges egy kert! A város sokkal szebb mint Budapest avagy Bécs; számos olyan elragadó szépségű utcája van, melyeket Páris is büszkén vallhatna magáénak. Közepén gyönyörű kert terül el, melynek megteremtője Ismael pasa, s a melyhez foghatót hasztalan keresnénk az egész világon. A kertben van két csodás alkotású fa, melyeknek a törzséről lehajló ágai a földben vesznek el s aztán megint előbujnak alóla. E fákat különös gondnal ápolják, hogy

*) Perl A, volt mármharoszigeti tanító, kinek legfőbb vágya volt megismerni a Keletet, ki előtt vagyontalansága sem volt elég ok, hogy e vágya kielégítéséről lemondjon, a kellő nyelvismereteket elsajátítván, gyalog utazza be a keletet s onnan küldi lapunk számára eredeti tudósításait, melyeket egyik belmunkatársunk lelkiismeretesen használ fel.

ritka szépségükből ne veszítsenek. A kert közepén domb emelkedik, melyről mint az ezüst csik, szalad le a csobogó viz a nagy tóba, melyen karsu csónokok ringatóznak és csevegnek a hullámokkal a multrol és a jelenről...

Kairó több utcáját négyes fasor-gürland, négyes gázlámpa-sorok és négy-négy trotoir disziti. Egyébiránt minden utcájában üdülést találhat a sétáló a dús falombozat alatt. A város maga európai stylusban épült, s pompás, kisebbszerű erődök-koszoruzta hegyektől van körülvéve.

Megnéztem egy ilyen erődöt is. 232 lépcsőn vezettek le a mélybe, hol régi kút vize locsogva ver tajtékzó habot. Mondják, József börtöne lett volna e hely.

Kairó szepítésének leglelkesebb hive a volt alkirály, Ismael pasa volt, a ki a pazar fényt, a ragyogó fényüzést nemcsak udvarában, de a városban is meghonosította.

A város lakói közt Európának majdnem minden nemzete képviselve van. Legnagyobb számmal vannak az arabok, kik egyszersmind a legvagyonosabbak is. Négyezer zsidó család képezi a város még egy, magát jólbíró részét. Ázsiában és Afrikában együttvéve nem lehet annyi jómódu zsidóra találni, mint magában Kairóban. Köztük szép számmal vannak a többszörös milliósok, kik sok pompás házat és rengő kalászu birtokot mondhatnak magukénak. A „sarafle“ (bankár) utcában véges-végig zsidók laknak. Kairói, jobbnevű hitsorsosaink közül felemlitem Katvai Mózes br.-ot,

szüke nem engedi ezeknek teljes listáját adni, de azt hisszük, megelégszik Méltóságod ezeknek felemlítésével is: Ullmann, Krausz Mayer, Riesz testvérek, Hedrich és Strausz. Vagy nézzük a vidékieket, ott találjuk inter alios Schwarz Mórt (Máté-Szalkán), Ligeti Sámuel (Szegeden), Weisz testv. (Miskolcson)

De nézzünk csak más iparágakat is. A kádár- és műasztalos ipar terén Oservenka és Grossmann és König Izidor határozottan első helyen állanak. A kötélgyártó nagyipart Mandl József teremté meg. De akár a ponyva, akár a paszomány, akár a posztó ipara felé tekintünk, mindenütt ott látjuk azon zsidó madarakat, kik nem a más fészkébe ültek. Csak egy kis jóakaratot, báró ur, s ön meggyőződik szavaink igazsága felől. Vagy tán nem ismeri Herzmann Zsigmond és társai, Schön Jakab fiai vagy Stricker neveit? Pedig ezek a fennemlített három iparág terén nemcsak hogy elévülhetetlen érdemeket szereztek ezen iparágak fejlesztése körül, hanem ők is alapították ezeket.

Még nem szoltunk a butor és aranyműves iparról. Itt minden keresés nélkül is igen sokat találunk, kik Méltóságod szavait megczáfolják. Hogy a butoripar terén többet ne említsünk, felemlítjük Kramer Sámuel, Bernsteint és Dósa testvéreket; az aranyműves ipar terén pedig Krieglert, Dembitz Mihályt, Bachrucht, Eggert, Granichstäden és Latzkó testvéreket.

Uram, méltóságos báró uram, ezek tények, ezeket eltagadni nem lehet, még azoknak sem,

a ki egyttal bey is, Nusini Nsim beyt, Blum pást, az egyiptomi pénzügyminisztert, a ki tudvalevőleg magyar zsidó.

A zsidóknak Kairóban 11 nagy zsinagógájuk van. Közülök egyik Rambam (Majmonides Mózes, ki tudvalevőleg Kairóban lakott) nevet viseli, egy másikat „Ezra haszofer“ nevezet alatt emlegetnek. Az előbbiben még megvan Maimonidesnek tanterme. A zsidó hitközségnek van Kairóban izr. kórháza, menhelye idegenek számára, nagy fiu- és leányiskolája, több jótékonycélú egylete és egyéb hasznos intézetei. A volt nagy rabbi, Chaham Jomtov Chaikm effendi lemondott hivataláról és Jeruzsálembé költözött. Közbecsülésben részesült és általános tiszteletnek örvendett a kormány köreiben is. A tanácsgyűlés képviselői közt a harmadik helyet foglalta el. Kairóban jelenleg Chaham Taraganua Mirkadu személyében rabbi helyettes végzi a rabbi kötelességeit. Az alrabbi Chaham József Eljakim, a 2-ik alrabbi Chaham Abraham AbiSinar.

A városnak egyik polgármestere, ki egyszersmind a zsidó hitközség világi feje, Chaham Chajim Javez.

Az egyiptomi zsidók arabusul beszélnek. Vallásunknak, a szó legszeob értelmében, a benszülöttek közt kevés hive van. Lelkészeiket és hivatalnokaikat Jeruzsálemből szerződtetik. Azonban egy meglepő körülmény mégis magára vonta figyelmemet s ez az, hogy egész Egyiptomban nem lehet olyan benszülött zsidóra akadni, a ki szombat- és ünnepnapokon nyitva tartaná üzletét.

kiknek nevük úgy, mint programmuk — a tagadás. Adataimban csak azokat fogadtam be, kik nálunk vagy egyáltalán még nem létezett nagy iparágakat teremtettek meg, vagy olyanokat, kik maguk létesítettek nagy gyárat, ipartelepeket, mi által becsületet szereztek a hazának — tanu rá az országos kiállítás — milliókkal gyarapítják az államvagyonát, foglalkozást és kenyeret adnak sok, sok ezer keresztény munkásnak.

Ad vocem országos kiállítás! Hát csakugyan nem bir méltóságod semmi tudomással erről? Igaz, hogy a számtalan név közt, mely ott díszelgett, nem láttuk egy híres antiszemitáctsem, de hát, én Istenem, nem mindenről vesznek-e tudomást, mit „a zsidók mivelnek“? Hát csak erről felejtkeztek volna meg?

Báró ur! Elhíheti, hogy a zsidó uzorás senki előtt sem annyira utált mint saját felekezete előtt. Önök hasznot huznak belőlük, mert felhasználják őket mesterségükhöz, míg nekünk csak gyalázatunkra válnak.

Nem azért, mintha más felekezetek közt nem volnának vérszopó uzorások, hanem azért, mert köztünk nem volna szabad, hogy legyen egy is. Hja! a minoritásnak nem szabad. A mit másnál alig tekintenének hibának, az a zsidóban már bün, és — ami a legborzasztóbb — a bünt nem rójják fel a zsidónak, hanem mindjárt a zsidóknak, de amit a zsidónak még kevésbbé tudnak megbocsájtani mint büneit, azok az ő — erényei. . . . De nem ezt akartam mondani, ha-

Kairóban mintegy 400 askanaz család lakik, melyek két zsinagógába járnak az isten tiszteletére. A hitközségnek van jelentékeny szerepet játszó jótékony-sági egylete is.

Mintegy 300 karaita család is lakik itt. A karaitáknak külön zsinagógájuk van. Rabbijok. Chaham József, konstantinápolyi születésü. Leginkább ötvös munkákkal foglalkoznak.

Az egyiptomi katonaság és rendőrség európai mintára van szervezve.

Tevfik pasának, a khedivének igen sok nagy és ritka fényben pompázó palotája van a városban.

A Nilus két partját gyönyörű hid köti össze. A piramisokhoz fényesen világított ut vezet. Ez utóbbiakról, sőt a sphinxekről is annyi tudósítást eresztettek már szélnek, hogy még abban az esetben is, ha a velök való foglalkozásra elég erőt éreznék magamban, le kellene erről mondanom, nehogy unalmasnak tűnjem fel. Különbben is — amit bizonyára ószre is vettek már k. olvasóim — én benyomásaimat csak futólagosan vázolólok.

Kairóról még csak annyit mondok, hogy klímája közepszerűen jó, nagyon meleg és esőtlen. Csak husvét és pünkösöd között szokták a pusztáról jövő ártalmas meleg szelek meglátogatni.

Kairó közelében terül el a két beduin-lakta romváros Pitom és Ramsua, melyeket a szentírás szerint Faraó király a zsidókkal építtetett.

nem biztosítani akartam, hogy mi szívünk mély-séges mélyéből utáljuk a zsidó uzsorást, de a mi az országos kiállítást illeti, még sem engedünk hajszálynit sem a — 45 perczentből.

Báró ur! Ha az önök pártja megszapord-nék mindjárt háromszor annyira mint a hányan jelenleg vannak és állának csupa Rácok, Szem-neczek, Zimándyak, Komlóssyak, Verhovayak, no meg Andreánszkyakból, akkor sem tudnának any-nyi gyalázatot hozni a haza nevére, amennyi di-csőséget hozott neki az országos kiállítás; és e dicsőségnek 45 perczentje, báró ur, a zsidók műve volt.

Nem, nem akarjuk külön tudni e dicsőség általunk szerzet részét, hisz büszkék és boldogok vagyunk, hogy ott állhattunk imádott magyar ha-zánk első harczosai mellett és együttessen, egy-beforrva helyet küzdöttünk ki nemzetiünknek a nyugat kulturállamai közt; de éppen önök azok, kik kényszeritenek bennünket ennek megemlé-tésére akkor, mikor tőlünk minden, de minden ér-demet megtagadnak.

Ha báró ur nem volna nyílt antiszemita, akkor számíthatnánk rá, hogy ott, a hol a vád megtörtént, ott helyre is igazítja szavait, hogy bevallja, miszerint tévedett, hogy éppen az el-lenkezője igaz annak, mivel a zsidókat vádolta. Tudom azonban, hogy ezt nem teheti, mert ha rektifikálni akarná a minden alapot nélkülöző vádat, mi maradna akkor az antiszemizmusból? —

Igazán furcsa felekezet ez az antiszemita felekezet! A régi pogányok, ha imádták az ördögöt, imádták mellette az angyalt is, a rossz mel-lett a jót, Ahriman mellett Ormuzdot; de csak az ördögöt, csak a gonoszt imádni, csak gyűlölni, csak megtámadni, csak tagadni, csak ráfogni, csak vádolni, csak káromkodni, csak rágalmazni, az olyan hitvallást még a pogány névvel sem sza-bad illetni, ha az utóbbit tulságosan gyalázni nem akarjuk.

Vagy keresztények-e önök, kik nyíltan guny tárgyává teszik a bibliát, melyet nem értenek ugyan, de amelyen mégis a keresztény vallás alapszik? keresztények-e önök, kik a szent há-romság helyett 3 rut bálványt imádnak: a gyü-löletet, a hazugságot és a rágalmat? kereszté-nyek-e önök, kik másban a jót, a nemest és az igazságot látni, elismerni nem akarják és csak a gyalázatot, a romlottságot, a gazt, mely fáj-dalom! — megvan köztünk is, ép úgy, mint keresztény polgártársaink közt, keresik és feltá-lalják? és végre keresztények-e önök, kiknek minden szava arculütése Jézus legsarkalatosabb tanainak? Nem. Önök nem keresztények. Önök antiszemiták.

Igaz, — fájdalom! — igaz, hogy a kenyér-

kereset gondjai, vagy a feltűnési vágy sok em-bert rettenetes tévutra vezetett már, de én Istenem! hiszen ön, báró ur, azon emberek közé tartozik, kik nálunk előjogokkal már születnek; az ön helyzete egész más, mint elvtársaié, kik, ha nem antiszemiták, akkor nullák; ön rangjá-nál, társadalmi állásánál fogva nincs arra utalva, hogy nyíltan oda szegődjék, hova férfiú, kinek némi érdemei, némi multja van, nem megyen; ön, báró ur, tehát még azzal sem igazolhatja magát, hogy az antiszemiták közé azért ment, mert tisztességes működési kört nem talált.

Szabolcsi Miksa.

Zsidók nyilvános pályákon.

IX.

II. osztályu ezredorvos a honvédségnél 44 van, ezek közül szintén 14-en felekezetünk tagjai: dr. Frommer Jakab, dr. Spanner Ignác, dr. Weisfeld Ármin, dr. Bürger Hermann, dr. Dessó Sámuel, dr. Hoffer Sámuel, dr. Szöllősi Lipót, dr. Markovics Géza, dr. Klein Simon, dr. Lázár Albert, dr. Mátrai Jakab, dr. Steinhardt Berthold, dr. Herz Mór és dr. Geiger Mór.

A honvédfőorvosok közt 60 hitsorsosunk van; az összes honvédfőorvosok száma 178.

A közös hadsereg orvosi karában szintén megle-hetősen nagy hitrokonaink száma, sőt egynehányan a leg-magasabb rangfokozattal birnak: van t. i. 4 zsidóhitű I. osztályu főtörzsorvos (ezredesi ranggal), még pedig: dr. Stein Náthán, a Ferencz-Józsefrend lovagja, a hatodik hadtest egészségügyi főnöke, dr. Heumann Constantin, a negyedik hadtest egészségügyi főnöke, dr. Riedl Hermann, a Ferencz-Józsefrend és a szász Albertrend lovagja, a koronás aranyéremkereszt bir-tokosa, a 7. számú helyőrségi kórház (Garnisonsspital) vezetője és dr. Breuer József, a 12. hadtest egész-ségügyi főnöke.

II. osztályu főtörzsorvos (alezredesi ranggal) mind-össze 20 van a hadseregben, ezek között 6-an Mózes-hitűek: dr. Eder Jakab a 17. sz. helyőrségi kórház vezetője, dr. Munk Miklós, a Ferencz-Józsefrend lovagja a 12. sz. h. kórház vezetője, dr. Wallmann Henrik a F. J. r. lovagja, a 7. sz. h. kórház veze-tője, dr. Arzt Emanuel a F. J. r. lovagja, a ko-ronás arany érdemkereszt birtokosa, a 14. h. kórház vezetője és dr. Ehrenhöfer Jakab a 20. h. kór-ház vezetője.

Zsidó vallásu törzsorvos 17 van; (az összes törzs-orvosok száma 80) dr. Laufberger Ferdinand, dr. Pollak Lipót, a k. a. é. k. lovagja, dr. Fi-scher Tódor, dr. Luft Herman, dr. Spitzer Eduard, dr. Braun János, dr. Lederer Sala-mon; dr. Lion Mórítz, dr. Winter Emil, dr. Spitz Benedikt, dr. Gabel József, dr. Ullman

Lázár, dr. Schulhof Fülöp, dr. Singer Márkus, dr. Groszmann Leopold, dr. Alter Hermann és dr. Porius Eduard.

A 342 I. osztályu ezredorvos között 58 zsidót találunk, a 294 II. osztályu ezredorvos között 52 zsidó van, míg az 540 főorvos közül 156-an felekezetünkbeliek. Még nagyobb a zsidók száma a segédorvosok között, kiknek teljes harmadát képezik.

(Folytatása következik.)

A zsidó-magyar közművelődési egyesület.

Közéletünk egyik kitűnő férfja, felekezetünk egyik disze a következő sorokat küldötte be hozzánk:

Ama számos üdvözet és felszólalás, melyekben kivált egyetemünk zsidó ifjusága örvendetes bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy a zsidó magyar közművelődési egyesület eszméje nála megtalálta a fogékony talajt, arról győzne meg bennünket, hogy az elvetett mag gyors fejlődésnek indulhat és nemsokára gazdag virágzásnak ékével örvendeztetetheti meg sziveinket. E lapokban közölt emlékirat szerzője valóban eltalálta, mikor fölvette, hogy ifjainknak legjobban kell átérezniök az indítványozott közművelődési egyesület becsét. A ifjuság minden szavából kisugárzik a hó óhaj, vajha megnyerhetnék az egyesületben azt a működési tért, hol egyszerre örömmel vallhatnák magukat magyaroknak és zsidóknak, hol hiven öröklött hitökhöz fokozott mértékben tehetik a magyar nemzet ügyének is ama nagy szolgálatokat, melyekre forró hazafias érzésök kötelezi és teszi egyszersmind képesekké őket.

Teljes örömmel üdvözljük azt a főrekvést is, mely ifjuságunknak a közművelődési egyesület megteremtésében önálló tevékenységet és kezdeményező erőt akar biztosítani. Meg vagyunk győződve, hogy az önálló szabad agitáció tarthatja leginkább ébren a nemes lelkesülés tüztét. Azt is tudjuk, hogy zsidó ifjuságunknak a mily kevésbé hibája a gyorsan ellobogó szalmatűz, ép oly kevésbé kell is a túlbuzgóság helytelenségétől félni.

Csak kövessék bátran nagy és nemes ösztönüket, melyet nehéz idők hívó szózata tett különösen éberré. Habár sajtó fájdalomokat okozott is szívöknek a régi, társadalmi előítéleteknek és középkori barbár szenvedélyeknek föléledése, mely az antisemitismusban nyilvánult, ők abban a szerencsésebb helyzetben vannak, hogy jobban ismerik az összetartozás minden kötelékét, mely őket az egész magyar társadalom életéhez fűzi és ugyanekkor kevésbé ismerik azokat a boldogtalan viszályokat és az átkos pártoskodást, mely atyáikat a felekezeti élet terén is minden közös

működésre képtelenné tette. Bennök megvan az egyesülés áldott képessége, jobban tudnak egyesülni keresztény honfitársaikkal, de jobban tudnak egyesülni egymás között is a felekezeti öntudat nemesebb feladataiban. És az egyesülés megváltó képességének miként is lehetne hathatósabb, biztosabb, sikeresebb közeget teremteni, mint egy zsidó-magyar közművelődési egyesületben, az általános nemzeti és sajátos felekezeti cultura feladataiban?

Ne is keressék soha lelkes ifjaink a megkülönböztetést a közművelődési egyesület egyik és másik célja között, ne vitassák az együttesen kitűzött feladatoknak kisebb vagy nagyobb jogosultságát. Mindegyik cél jó és hasznos oly mértékben, amennyiben fokozza Magyarország zsidó polgárainak szellemi és erkölcsi képességeit, gyarapítja emberi és polgári értékeket. És zsidó ifjaink mindenkor azzal a győzelmes öntudattal foghatnak munkához, hogy épen az ő lelkesedésök teremti az erős szélirányt, mely a közművelődési egyet hajóját mindenkor a helyes és az idők által megkívánt célok felé sodorhatja. A zsidó hit, mint olyan, megszünt nemzedékünkre nézve az egyesülés biztos vezérlobogója lenni. Ifjuságunk tüzze ki ama másikat, melynek jel-szava: Hit a zsidóságban. Ez lesz ma az egyesülés zászlaja, melyet a felujult küzdelmek között minden esetében bátran előre vihet. Bizunk önmagunkban, tartsuk fenn hivatásunk önértetét.

A szegedi zsidóhitközség évi jelentése 1886-ról.

Valóban a megelégedés érzetével tekinthetünk a szegedi zsidó hitközség felé; mert nemcsak, hogy zálogát látjuk működésében mindazon tényezőknek, mik egy nagy község felvirágzásához szükségesek, hanem még oly mozgalmat is tapasztalunk a hitközség tagjai közt, mely mindenestre azt mutatja, hogy a hitközség tudatával bir azon nemes köteleességeknek, mik egy ilyen nagy és mintául szolgáló hitközségre nehezülnek, hogy iparkodik azoknak a legnagyobb áldozatokkal is eleget tenni.

A mozgalom egy új, a kor igényeinek megfelelő zsinagóga építését célozza; sőt már akadtak a hitközség tagjai között tizenketten, kik négy év alatt lefizetendő 200—200 firtot ajánlottak fel. Kivánatos volna, ha ezen urak áldozatkészségét a hitközség többi tagjai is követnék, hogy mihamarabb birna Szeged is egy új, egy monumentális, egy mintahitközség méltóságának megfelelő templomot, hogy szószékéről mihamarabb hirdethessék a vallás szent igéi mellett a hazaszeretet szent szózatát is.

Mi egy perczig sem kételkedünk, hogy a mozgalom az elé tűzött célt meg is fogja valósítani s hogy ezt tegye is, ez őszinte óhajunk.

De most nézzük a jelentést.

A jó tékonyság körében az előjáróság arra törekedett, hogy a kisebb jótékonysági egyetek egye-

süljenek a nagy községgel s így egymással kezét fogva segítsék a szegényeket. Alig történt meg az egyesülés, már is érezhető volt annak hasznos előnye, különösen a kolera járvány tartama alatt, a mikor ugyanis a Chewra-Kadisah 531 frt 78 krt osztott ki. Ha ehhez a hitközség még sok egyéb téren szereplő jótékonyágát s a szegény iskolás gyermekek segélyezését vesszük, előttünk áll eredményként 4464 frt 08 kr., mely öszszeggel számos fájdalmat enyhített, számos könyűtszárított fel a hitközség áldásos jótékonyága.

Az iskola ügygyel a jelentés nem foglalkozik, mert szerinte ez az értesítő dolga, a hitoktatásról megemlíti, hogy az örvendetes fejlődésnek indul, a mennyiben az iparos tanoncok is részesültek vallástani-tásban. Egyébként az 1885/86-ik tanév folyamán 417 tanuló hallgatta a hittani előadásokat.

A pénzügykezelés körében megemlítjük, hogy a szegedi zsidó község mult évi mérlege 145,227 frt 84. krtban volt megállapítva. Az 1887. évre kivetett cultusadó összege 12,761 frtot tesz ki.

A népmozgalom sokban javult tavaly óta s határozott fejlődést mutat. Házasság kötött 45 (tavaly 39); született: fiu 74, leány 74, ezek közül törvénytelen volt 4 leány és 1 fiu; elhalt: férfi 69 (tavaly 77), nő 59 (tavaly 71). Mig a születés 148-at, addig a halálozás 128-at tesz ki.

Hogy kimutatásunk teljes legyen, fel kell még említenünk azon eseményt is, hogy a Chewra-Kadisah elaggott, elszegényedett tagjai számára menházat alapított, melynek ünnepélyes beszentelése e hó 3-án volt és hogy dr. Löw Immanuel az igazságügyminiszter által a szegedi börtönhöz a többi felekezet papjaival egyenlő jogu lelkészszé neveztetett ki, a mi már csak azért is megemlítésre méltó, mert ez az első eset hazánkban. —ld.

Gyöngyszemek a talmudból.

Egyél zöldséget és élj nyugodtan; de ne egyél pecsenyét, midőn miatta a gond elüzi álmodat, megfehériti hajadat.

*

Azt mondom neked, van foganatja a legegyszerűbb ember átkának is, ha igazságtalanul bántál vele.

*

Gonosz emberhez ne csatlakozzál még akkor sem, ha tőle tanulni akarsz.

*

Attól függ, mivel van a tele a kupa: Ha tele van dióval, akkor önthetsz bele mézet és benne marad a dió is, de helyet talál a méz is, de ha a kupa tele van mézzel, akkor, ha csak egy diót teszesz belé, hát ugyanannyi méz ömlik ki. (Vanuk t. i. tudományok, melyek megtűrnek maguk mellett újabb másnemű tudományokat is, melyekkel szépen összeférnek, de vannak ismét olyanok is, melyekhez ha másokat adunk csak az elsők kárára történik.)

*

Az üres olajbogyók a víz felszínén maradnak. (Az üres emberek rendszeren a legfennhéjásabbak.)

*

A kinek kezére a község ügyei vannak bizva, ne tévessze el soha az eget szemei elől. (Tekintse mindig a magas czélt és ne törődjék azzal, hogy itt lenn talán irigység és hálátlanság agyarkodnak ellene; de tekintsen az égre azért is, hogy folyton tudatában legyen, hogy szentség az, mi kezére bízott, alantós czélokot tehát ahhoz ne fűzzön.)

A közösség soh'sem mondható szegénynek.

*

A dudvát nem veti, nem ápolja senki és mégis ellep rétet, mezőt, mig a buzával miennyi fáradság van, mig a szántó-vető előteremtheti.

*

Én láttam már — jegyzi meg erre Rabbi Huna — sudár buzaszálakat kövér kalással nem szántott és nem gerebélyezett földön is. Igen — válaszolt Rabbi Pabida — csakhogy abból a buzából alig ehetnénk kalácsot.

*

Vannak bölcsek, kik olyanok mint a nagyon gazdag ember, kinek csupa arany kikárjai vannak, (egy kikár körülbelül 4300 frt) de nincs pénzváltója, ki aprópénzre váltaná fel. (Bölcsessége hasznavehetetlen, a mennyiben nem vihető a nép közé, nem öltet testet.)

*

A tudatlan a tudóst arany serlegnek tekintti; beszélt vele, csak ezüst serlegként becsüli, evett nála, már csak agyagedénynek nézi.

*

Bemutathatsz áldozatot az örökkévalónak most is: Tedd oltárrá asztalodat, mely mellett éhüket csillapítsák a szegények gyermekei, kik az isteni tannak, a tudományoknak szentelték magukat.

*

Tudós, ki bőjtölés által kinozza testét: adjátok a megtakarított lakomákat az ebeknek. (Egyéb érdeme bőjtölésének ugy sincsen.)

*

Rosszul teszi a szöllő, ha megveti a levelet; ha levél nem volna, szöllő sem volna. (A tudós becsülje meg a népet, melynek támogatása által tudományának élhet.)

*

Az örökkévalónak bemutatott áldozatliszt tizenhárom szitán ment át. (Tizenhárom próbás legyen a férfit, ki a nép választotta s szószólója a Mindenható előtt)

*

Ismael, a pap, persze hogy a papokkal tart.

*

A tudós férfit ne adjon ki keze alól egy nem kész, nem tökéletes dolgot.

Talmudista.

Előfizetési felhívás!

Tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük mult hó végével lejárt, teljes tisztelettel kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek:

egész évre 7 frt — kr.
fél évre 3 frt 50 kr.
negyed évre 1 frt 75 kr.

Papok, tanítók és községi hivatalnokoknak:

egész évre 6 frt — kr.
fél évre 3 frt — kr.
negyed évre 1 frt 50 kr.

Az „Egyenlőség“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, Arany János-utca 1.

Hazai hírek.

— **Népesedési mozgalom:** Budapest nagy hitközség kebelében február hó 20-ikától 27-ikéig született 52 gyermek, 28 fiu és 24 leány; köztük 46 törvényes és 6 törvénytelen. Haláleset előfordult 46, 22 férfi és 24 nő, köztük 5 éven aluli gyermek 14. Esketés volt 11.

— **A „Concordia“** nevet viselő jótékonyági egyesület Spitzer D. H. alelnök vezetése alatt közgyűlést tartott e héten. A megnyitó beszédben alelnök a távollévő elnök, Posner K. Lajos lovag kir. tanácsos betegségét részvétellel jelentette be és meleg szavakat szentelt az egyesület nem rég elhunyt, jótékonyágáról országsszerte ismert alelnökének, Reich Armin dr.-nak. A köztetszéssel fogadott beszéd után felolvasták az egyesületnek 1886-ik évi működéséről szóló jelentését, melyből kiemeljük a következőket: Egyik kilépett egyesületi orvos helyébe másik kettőt választottak s így az 536 tagból álló egyesületnek jelenleg négy orvosa van: Téri József dr., Helfer Vilmos dr., Fuchs Dávid dr. és Steiner Samu dr. A lefolyt évben 1991 beteg részesült orvosi segélyben, meghalt 8 rendes tag és 7 asszony. Orvosságra kiadtak 1793 frt 83 krt, betegek segélyezése czimén 579 frtot, halálesetek utáni járulékokban 2700 frtot és rendkívüli segélyezésekben 317 ft 50 krt. Az egyesület vagyona jelenleg 30,116 frt 74 kr. A befolyt adományok 653 frtra rugtak. Reich Armin dr. emlékének tiszteletben tartására többrendbeli intézkedés történt. Elhatározták, hogy requiemet tartanak és nevére alapítványt tesznek le. A fedezendő költségekhez maga az egyesület az egyesületi alapból 1000 frtot szavazott meg, 100 frtot pedig koszorú adomány czimén fordít e célra, a gyászoló család 200 frttal járult ez összegekhez, Posner K. Lajos lovag és Markbreit Adolf 50—50 frttal, Kohn Sámuel dr., hitszónok 30 frttal, Spitzer H. alelnök és Reich Hermann pedig 10—10 frttal; a gyűjtés még folyamatban van. A mérleg számlát a számvizsgáló bizottság rendben találván, az egyesület vezetőinek megadta a fölmentést. Ezután az egyesület tiszteletbeli tagokat választott. És pedig Wekerle Sándor, államtitkárt, Décsy Zsigmond dr., kuriai bírót, Bloch Mózes, a rabbiképző igazgatóját, Kaufmann David dr. tanárt, Fuchs Róbertet, Baumgarten Leot, Bezor J. dr.-t, Mauthner Adolfot és Redlich dr.-t. Mandel S. egyesületi titkárt, ki 25 éve viseli már e tisztelet érdemei elismeréseül élte fogytáig tiszteletbeli titkárrá választották meg. Az egyesület módosított alapszabályait rövid vita után egyhangulag elfogadták, melynek értelmében ezentúl a havi illeték nem, mint eddig 1 frt 40 kr., hanem 1 frt 50 kr. lesz; A halálesetek után járó járulékot 300 frtról 400 frtra emelték fel és a hivatalviselési jogot egy évről három évi időtartamra terjesztették ki, de azért közgyűlést évenként kell tartani. Végül Kohn Arnold az egyesület vezetőinek a közgyűlés elismerését fejezván ki, a közgyűlés feloszlott.

— **Árokszállásról** kaptunk egy felszólalást, mely a szegedi izr. hitközség által a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez benyújtott s a zsidó anyakönyveket rendező miniszteri rendeletben előforduló egyik hibára — t. i. hogy vallástanítók is vezethetik a zsidó anyakönyveket — figyelmeztető beadványhoz szól. A felszólalás helyes alapon áll, amennyiben figyelmeztet azon esetleges hibákra, melyeknek szabad utat enged a miniszteri rendelet; mert hát ha a vallástanító, aki csak tanító, de nem rabbi, vezeti az anyakönyveket lehetetlen el nem hanyagolnia egyéb kötelességeit; ha a val-

lástanító vezetheti az anyakönyveket a hitközségek könnyű szerrel leráznak ugyan magokról egy anyagi terhet, a rabbi fizetését, de megsinlik ezt lelkükben, mivel nincs a ki folyton ébren tartja bennük a vallásunk iránti hűséget és szeretetet. A felszólaló Walsz Áron helyettes rabbi kárhóztatja azon hitközségeket is, melyek ilyen értelemben cselekedve, megfélelkeznek gyermekeik neveléséről, csak azért, hogy anyagi terheiken könnyítsenek, de sajnálja azokat, melyek tévedésből jutottak ilyen helyzetbe. Végül ajánlja, hogy az országos iroda és felekezeti lapjaink hassanak oda a vallás- és közoktatásügyi miniszternél, hogy magyarázza ki a rendeletében előforduló „vallástanító“ szót, olyan értelemben, hogy vallástanító nevezet alatt nemcsak a gyermekek tanítói, hanem a felnőttekéi is, tehát a rabbik értendőek e speczialis esetekben.

— **A „Poel Zedek“** egyesület a héten jótékonycélu tánczestélyt rendezett alaptökéje javára. Hölgyek vették magukra a rendezés fáradságait s ők osztottak az elismerésben, mely fáradozásuk méltó jutalma lett. A redoute kis terme zsufolásig megtelt fürge lábu fiatal lányokkal és eleven menyecskékkel. A teremben tánczolni alig lehetett, a négyesekben csak szorokonkva állhattak fel a párok, mert hát 120-an voltak. A vigalom anyagi sikeréhez méltó volt a hangulat is, mely perczről perczre kedélyesebb lett. A csárdást nagy animóval járták s össze is tánczoltak ezer forint tiszta jövedelmet.

— **Győrött.** mint már jeleztük is, elhatározta a zsidó hitközség, hogy magyar szónokat fog alkalmazni. A volt rabbi, Ranschburg Jakabot, ki ebbeli tisztelet évek hosszú során át elismerésre méltóan töltötte be, a hitközség nyugdíjazta. Utódját legközelebb megválasztják már. Az új hitszónok, amint az már közbeszéd tárgyát is képezi, Fischer Gyula dr. rabbi-jelölt lesz, kit a tavalyi husvéti ünnepek alatt megtartott magyar szónoklatai után Győrött előnyös oldalairól ismernek. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Fischer Gyula dr. eljegyezte a nyugalomba vonult rabbi szeretetreméltó, művelt leányát, Ranschburg Laurát. Az esküvőt a választás után fogják megtartani.

— **A kassai izr. templomban** múlt hó végén tartá dr. Weinmann Leo, Nyiregyházáról esküvőjét a közbecsülésben álló Hollay, városi főkönyvelő bájos és művelt leányával, Ilonával. A fiatal párhoz dr. Liebermann intézett szép magyar beszédet, melynek végeztével kedélyes lakoma vevé kezdetét. A vendégek sorában Münster, polgármester és még számos notabilitás volt jelen.

— **Jótékony hagyományok.** Markbreiter Adolf Székesfehérvárott a múlt évben elhalván, a város emlékeztetésben szépen megörökitette nevét. Végrendeletét ugyanis a napokban bontották fel, melyből kitűnt, hogy a nemeslelkű elhunyt a székesfehérvári izr. haladópartiszt. testvéregyesületnek 200 forintot, a városi kórháznak 100 frtot, a városi árvaláznak 100 frtot, az izr. kórháznak 100 frtot s az első székesfehérvári betegsegélyező egyesületnek ugyancsak 100 frtot hagyományozott. A jótékonyágában részesülők halája virrasztani fog az elhunyt örök álma felett.

— **A zombori izr. nőegyesület** lefolyt évi kimutatásából kitűnik, hogy múlt évi bevétele 908 frt 50 krt tett. — Ebből kiadtak 696 frt 07 krt. És pedig 604 frt szegény családok segélyezésére, 64 frt 57 krt szegény iskolás gyermekek felruházására. — 12 családot rendes havi segélyezésben, 5-öt alkalmi segélyben ré-

szesítettek, 17 családot pedig tűzifával és burgonyával lát-
tak el télire. Ezen szélesebb arányú segélyezés mellett
az egyesület alaptőkéjét is gyarapította, mely 4770 forint
82 kr-ra szaporodott a mostoha viszonyok dacára is.
Az alaptőke évi 240 frt kamattal szaporítja már az
egyesület bevételét.

— **Kiszácsról** írják lapunknak: Pár héttel ezelőtt
a közoktatásügyi miniszter ur megerősítette a helybeli
izr. hitközség által felállított 6 oszt. egyes népis-
kola szervezeti szabályait. Ezen alkalomból az emlit-
tett iskola javára zártkörű tánczvigalmat rendeztek,
mely minden tekintetben felülmulta a várakozást. A
mulatság előtt — miután ilyen nálunk első ízben ren-
deztetett, biztos deficitre számítottunk; azonban nem-
csak, hogy a kiadás fedeztetett, hanem tisztán felül-
fizetésekből az iskola javára 27 frt 40 kr. folyt be. A
mulatság hajnalig tartotta együtt a jelenvoltakat.

— **Az ó-budai izr. hitközség** utóbbi gyűlésén az
Ó-Budán üresedésben levő főrabbi állásra egyetlen je-
löltet állított fel Klein Gyula dr., szigetvári rabbi
személyében.

— **Miskolcra** írják nekünk, hogy az odaváló ref.
egyház egy négy osztályú elemi leányiskola feállításán
fáradozik. E törekvésükben legjobban segítik az oda-
váló zsidók, kik a testvériség és a hazai kultúra elő-
mozdítása érdekében mindent megtesznek, hogy a szép
tervet diadalra segítsék. Az izr. iskolaszék, mint kez-
deményező már gyűlést is tartott ez ügyben.

— **Néh. Baumgarten** Ignác örökösei a budapesti
földművelő- és kézműves egyesületnek 5000 frtot fizettek
le, mint az elhunynak végrendeletileg tett alapít-
ványát.

— **Adományok:** Stein Miksa ékszerész 200, és
Mautner Adolf 50 frtot adott a múlt hóban a fővá-
rosban fennálló hajléktalanok menhelye számára.

— **A sopronmegyei első takarékpénztár** a kapuvári
izr. népiskola szegénysorsu tanulóinak 20 s az odaváló
izr. nőegyesületnek 10 frtot adományozott lefolyt évi nye-
reségéből.

— **Dr. Ónodi Adolf**, magántanár, az orvosi fakul-
tás egyik disze, eljegyezte Steiner Bertalan, gyáros
és háztulajdonos bájos és művelt lányát, Korneliát.

— **Komlóssy** saját választói is elítélték egyik
utóbbi botrányos kifakadásáért, melylyel a közoktatás-
ügyi minisztert illette. A verbói kerület választói ugyanis
az „Egyetértés“ febr. hó 28-iki számában nyilatkoza-
tot tesznek közzé, melyet Trefort miniszternek meg-
küldtek, s a melyben kijelentik, hogy éppen nem oszt-
ják képviselőjüknek minden józanul gondolkodó embert
felháborító vádját. Feldicsérik a miniszter valódi érde-
meit s így fejezik be nyilatkozatukat: Mély felháboro-
dást és megbotrányozást szült tehát dr. Komlóssy
Ferencz, képviselőnk, a méltányosságot és igazságsze-
retetett lábbal taposó eljárása, fájlaljuk és **szégyeljük**,
hogy a városunk nevével összefüggésben áll és kérjük
nagy méltóságodat, méltóztassék meggyőződve lenni, hogy
dr. Komlóssy Ferencz nem a mi érzelmeinket tolmá-
csolta, nem a mi szellemünkben járt el. Mi törhetlen
hűséggel viseltetünk nagy méltóságod iránt és **mély in-
dignációnkat fejezzük ki a botrány fölött.** — Komlóssy
pater számára tehát hátra van még a fekete leveles.

— **Kegyelet.** Aranyos-Medgyesen Güns-
burg H., érdemekben megőszült jeles rabbi a héten
elhunyt. A község elhunyt rabbija iránti pietásból fiát
választá meg, hogy érdemes atyja helyét betöltse.

— **Radó Antal dr.**, az ép oly kitűnő író, mint mű-
fordító f. hó 13-án esküszik örök hűséget Stern He-
lénnek, a dohányutczai templomban.

— **A Kőbányán** építendő zsidó templom alapja ja-
vára f. hó 12-én Kőbánya előkelő polgársága táncz-
mulatságot rendez, mely nemcsak a felekezetenél-
küli jelleget hordja magán, hanem quasi tüntetés akar
lenni az antisemitizmus ellen, mert a zsidó templom ja-
vára rendezett mulatságon számos előkelő keresz-
tény is buzgó részt akar venni.

— **Gründorf Vilmos** az osztr. m. államvasut volt
felügyelője a győr-sopron-ébenfurthi vasut vezérigaz-
gatójává neveztetett ki.

— **Mezőtúrról** írják, hogy az „izr. irgalmas egy-
let“ javára, f. hó 12-én a „Dobogó“ szálloda nagy
termében tombolával egybekötött tánczestélyt ren-
deznek.

— **A szt.-gotthardi izr. ifjuság** a templom-alap
javára f. hó 10-én a „Korona“ vendéglő nagy termé-
ben zártkörű tánczestélyt rendez.

— **A csornai izr. fiatalság**, f. hó 10-én tánczestélyt
tart a Klein-féle kávéházban, melynek tiszta jöve-
delme Csorna mezőváros utczáinak világi-
tására lesz fordítandó.

— **Kunszentmártonban a izr. ifjuság** f. hó 12-én
özv. Nenner Józsefné összes termeiben az odaváló
izrael. iskolaalap javára zártkörű tánczestélyen fog-
mulatni.

— **Az antisemita üzemeket** kezdik már meg-
sokalni a nem zsidók is. Annyira, hogy velök szemben
védelmi állást is szándékoznak elfoglalni. Ezt bizonyítja
az a fővárosban megindult mozgalom, melynek élén
egy negyven tagu bizottság áll. A bizottságnak 30 tagja a
keresztény felekezetek valamelyikének hive, 10 pedig
hitrokonunk. E mozgalom a képviselőválasztások köze-
ledtével az antisemitizmussal szemben akar állást fog-
lalni. A negyven tagu bizottság elhatározta, hogy nagy
gyülekezetet fog összehívni a részletes program meg-
állapítása végett, továbbá hogy a 48-as és függetten-
ségi párt egyik kiváló képviselőjét fogja felkérni, hogy
vegye át a vezetést. E mozgalmat természetesen csak
helyeselni tudjuk, mert tanujele annak, hogy az antisze-
miták kikapásait nemcsak a zsidók, hanem a magyar
nemzet józanabb elemei is kárhoztatják.

Külföldi hírek.

— **Rómából** írják lapunknak: Azon hősök közt,
kiket Negus csapatai Saati mellett lemészároltak,
3 zsidó is volt, egyik tarenti, a másik kettő pedig
reggioi. Az elesettek családjai felsegélésére gyűjtés
indított meg, melynél újra annyira kitűnt a zsidók
ismerets jótékonsága, hogy a „Corriere de Roma“
midőn azon hirt regisztrálja, hogy Sidney Sonnino
1000 lirát ajánlt fel e célra, a következő megjegyzés-
sel teszi ezt: „Igazán örvendetes, hogy zsidó
polgártársaink különösen a jótékony terén annyira kitűnnek,
hogy valódi példányképekül szolgálhatnak.“

— **Zsidó pasa.** Mohlo Izsák hitsorsosunk, ki
eddig a szultán egyik yachtján viselt előkelő hivatalt,
most admirállá neveztetett ki, mely kinevezéssel a pasai
czim is együtt jár. A konstantinápolyi zsidó hitköz-
ségnek most már két pasa tagja van, n. m. Elias
pasa és a most kinevezett.

— **Gallipoliból** írják: A helybeli zsidó iskola javára nemrégiben bál tartatott, melynek patronusa Assaf pasa, a szultán ő felségének szárnysegédje volt. A bálon a polgári és katonai hatóságok, kormányzók és consulok is megjelentek. Assaf pasa a bál rendezőinek katona-zenét és szolgálattételre egy század katonaságot is rendelkezésére bocsátott. A bál jövedelme 5000 franc volt.

— **A strassburgi főrabbit**, Aaron Arnaud urat Hohenlohe herceg a napokban ebédhez hívá meg. E körülmény, azt hisszük, elég világosan mutatja a nemes herceg liberális gondolkozásmódját.

— **Párisból** írja levelezőnk: Drumont urat és társait a törvényszék 5000 frank pénzbírságra ítélte el. Azonkívül kötelesek vádlottak ez ítéletet 10 párisi és 10 vidéki lapban saját költséjükön közzétételni.

— **New-Yorkban** Dr. Kohut Sándor főrabbi, a boroszlói iskola mintájára egy zsidó theologiai szemináriumot nyitott meg.

— **Cuscundjukban** (Konstantinápoly mellett) a zsidó iskola beszentelése alkalmából tartott ünnepélyen számos előkelő nem zsidó is részt vett, így a miniszterelnök fia, Nihir Bey is, ezenkívül a görög és mohamedán egyház számos főpapja, kik a konstantinápolyi nagyrabbinak ez alkalomból tartott szónoklatát kívánták meghallgatni.

— **A bécsi izr. siketnémák** intézetének, mely immár 34 év óta áll fenn, a lefolyt évben 90 növendéke volt. Az intézetnek évi jövedelme 42.516 frtra rugott.

— **Stájerországban** is megpróbálkozott az antiszemizmus, de sikertelenül. Grácban ugyanis egy antiszemita irányú napilap alapított „Deutsche Presse“ cím alatt, azonban csakhamar megbukott. Ez antiszemita hírlapírói kísérlet 100,000 frtig ugratta el a vállalkozók vagyonaát.

— **Hannoverből** írja levelezőnk: Városunk keresztény lelkésze, Dr. Völkel február 25-én érdekes előadást tartott a Talmudról, melyben szerinte annyi a költőiség, annyi a bölcsesség, hogy az örökké kiapadhatatlan forrás leend. Végül annak szelleméről szólva azon óhajának adott kifejezést, vajha sikerült volna ezen előadásával azt az elfogultságot, melylyel sokan itélik meg a Talmudot, csak némileg is megtörni. A nagyszámu díszes közönség élénken tapsolta meg a derék előadót.

— **Prágában** a napokban hunyt el Stark Carolina, az ottani leány árvaház alapítója s igazgatója.

— **M. m. Frankfurtban** a szegény zsidó gyermekek felruházására alakult egyesület az 1886 évben 206, pár évi fennállása óta pedig 1550 gyermekeket látott el ruhával.

— **Rómában** Ottolenghi Guiseppe a napokban tábornokká fog kineveztetni. Itáliában ő lesz az első zsidó tábornok.

— **Bécsben** Leon Gusztáv lovag, osztrák képviselő neje halála alkalmából a bécsi szegényeknek 500 frtot adományozott.

— **Zsidó nemesek Angliában.** Egy Londonban megjelent s az angol nemességgel foglalkozó műben a következő érdekes adatokat találjuk: Az angol felsőháznak csak egy tagja van Rothschild M. N. személyében. Az alsóházban ma már számos zsidó ül, sőt nem ritka eset, hogy zsidó lordmayorra is választatik. A zsidó bárói családok a következők: Goldsmid, Jessel, Montefiore, Salamon, Lusada,

Worms, Ellis, Magnus, Philipps, Samuel Sasoan, Simon és Vogel. Ezenkívül vannak zsidó eredetű nemesi családok is, így a Beaconsfield és Herschell család (előbbinek egyik tagja miniszter, a másiké pedig lordkancellár volt), továbbá Lopes, Samuelson, Behrens d' Aguilár, Goldsmid és Wolf, Sir Francis Head is Mendes Moses utódja. Egy Ricardo családbeli zsidó lány March grófhhoz (arichmondi herceg fia) és egy Rothschild családhoz tartozó pedig lord Roseberryhez ment nőül.

— **A Paduaban** elhunyt Enrichetta Luzzatto Dina urhölgy (hitsorsosunk) 400.000 lírányi vagyonaát főtékony czélokra hagyományozá.

— **Párisban** február hó 25-én Cremieux emlékére requiem tartatott, melyen az Alliance tagjai testületileg jelentek meg.

— **Londonból** írják lapunknak: Az Anglo Jewish Association legutóbbi ülésen elhatározá, hogy a fenséges királyné jubileuma napján ő is ünnepet ül és ez alkalomból a királynénak diszalbumot fog átadni. A gyűlésen, melyre a lordmajort is meghívták, számos notabilitás is jelen volt.

— **Rómából** a következő tudósítást vesszük: Egyik párisi lap azt újságolja, hogy miután Umberto király megtudta, mikép Depretis miniszterelnök Luzzatti, hitsorsosunknt akarja közoktatásügyi miniszterül, a leghatározottabban kijelenté, miszerint ő nem engedheti meg, hogy zsidó legyen miniszter, különösen pedig cultusminiszter. Fölösleges mondanunk, hogy a párisi lap ez újdonsága elejétől fogva végeig a legszembeötlőbb valótanságot árulja el, mert Umberto király sokkal liberalisabb gondolkodásu és sokkal filoszemitébb érzelmű, semhogy ő így nyilatkozzék. Egyébként 1848-ban Olaszországnak zsidó dictatora is volt Daniello Manin személyében és az olasz képviselőház mostani alelnöke, Maurogonato is zsidó. Különben a párisi lap utolsó számában ki is jelenti, hogy e római újdonsága tévedésen alapult. Mi még csak azt tesszük hozzá, hogy majdnem bizonyos, hogy Luzzatti miniszter lesz.

— **A bolognai szépművészetek akademiája** pályázatot irt ki egy színház építésére. A pályázati nagy díjat Muggia Attilio, hitsorsosunk nyerte el.

— **A görög király** legutóbb számos török egyházi méltóságot tüntetett ki. A kitüntetettek közt a smyrnai és salonichi érsekek mellett ott találjuk Balatzo Abraham, nagyrabbit is.

— **A vallás mint gyógyszer.** Dr. Leven, párisi orvos egy művet irt a nervositásról, melyben az idegesség, az ideges érzékenység ellen a vallást ajánlja gyógyszerül. „A vallás, az Isten létének tudata főképez, mely szenvodélyeinket, kihágásninkat kissé megfékezi. E két dolog pedig az, mely az idegességet, az idegbajok ezreit szüli“ — mondja művében szerző. Bármily comicusnak is tűnjék fel a dolog, valami van benne.

Irodalmi paprikajancsik.

Azok, kiket e cikkecskében tollhegyre veszek, tudom, odaadnak érte a lelki üdvösségüknek legalább a felét, ha e sorok fölé czimül azt bigygyesztettem volna: „irodalmi forradalmárok.“ Mily szilaj, imponáló, büszke elnevezés lenne ez!

Mert tudnivaló, tisztelt olvasóim, hogy nem ugyan egy márczius idusán, csupán csak ez esztendőnek januárius havában támadt egy heti lapocskánk: „Irodalom.“ Összeállt egy maroknyi dicsszomjas költőnczhad, mely legszentebb föladatául tűzte ki a Kammon kávéházat Pillvakszi hrre vergődtetni (ohó!) egy literátus „forradalom“ révén. Csakhogy ahhoz ember kellene a gátra. Káromkodás és kurjongatás és hajfelborzolás nem teszi az emberfiát Petőfivé! . . .

Tehátlan összeverődött egy csomó Robespierrel edő, berzenkedő és maratkozó süvölvény Titán Laczi, hogy egy „ezerhétsszázkilenczvenhármaszt“ (a 48 csak kismiska) teremtsenek a magyar irodalomnak egyhangu történelmében.

És fel lön állitva a — guillotine egy félreeső helyen; a tisztviselő telepen és megeredt a rémes öldöklés és patakzik immár a vér és hullanak a fejek az iszonyu papirkosárba! Minden csütörtökön és — óh szentségtörés! — vasárnap történnek a kivégzések, melyek — ezer bocsánat, ti urak, nem tehetek róla — a városliget paprikajancsiját juttatják eszembe, ki azzal mulattatja hálás publikumát, hogy nyakrafőre agyonütögeti „partnerjeit“ esetlen vágásaival.

A vad fiók-forradalmárok ez áldozatai között minden párt képviselve van, mert az a nagyszerű, hogy a közvádoló mindegyikre tud sujtó vádat. Hogy e vádak egymást semmisítik meg, az mitsem enyhít a zord ítéleten. Lenyaktillózzák Jókait, mert holdkóros, féktelen fantáziájú író, de Gyulai feje fölött is megvilan az irtózatossá bárd, amért Jókait megróttá, stb.

Halljuk tehát:

1. Jókai Mór, 62 éves, református, skribler, hogy mivel vádoltatik, elmondtam imént. — Fej le!

2. Arany János. Vád: magyar Homérré fujatta föl magát. Szegény fantázia. (Sic!) Kálvinista írók és lapok által emeltette magát, portáltatta nevét. (Óh részeg istenkáromlók!) — Gördüljön a feje!

3. Gyulai Pál. Erdélyi születés. Vád: Bántotta Jókait, dicsérte Aranyt, magasztalta Katonát! — Le a fejével!

4. Katona József. Irt holmi silány tragédiát. valami éretlen bányaságot és elnevezte Bánk bánnak. Higvelejü Gyulai Pál és gyöngelméjü. Arany János pedig elég pajtáskodók valának e férczmunkát a legjobb magyar tragédiának híresztelni. — A halálos ítéletet reá czinkosaival együtt!

5. Vadnay Károly ugyancsak compromittált egyén. Vád: Irodalmi jelességnek tartják, pedig nem egyéb

egy „édeskés, üres, izetlen“ báli reporternél. — Vágjad öcsém, vágd Forgách!

6. Szász Károly. — Le a kálomista püspökkel!

7. Kiss József. Vád: Két s-sel írja a nevét. Zsidó. „Zsidó sakter, vagy néptanító, vagy hivatalnok“ (ipsisima verba) vagy mi a csuda. Magyarul nem tud. Egy kritikus Aranyhoz merte hasonlítani. — Le vele!

Engedjék meg, tisztelt olvasóim, hogy e legmérgebben lehurrogatott és lenyakazott poétáknak eseténél kissé tovább időzzem. Mint a többi felsoroltakról, kik között örök fényességü név is ragyog, úgy szegény Kiss Józsefről sem akarok véd-nekrológot írni. Csak constatalni akarok egynémely furcsa tünetet, melyek kivált e befejezési processus körül ötlöttek szemembe.

A forradalmi uracskák, fájdalom, csak áldemokraták, ámbátor vádbeszédjökben nem tudom én hány-szor vagdossák a költőnek a fejéhez — a két s-ét. Megpirongatják azután, hogy zsidó. Azután, hogy zsidó létére nem röstell egy — nem tagadják — szép verset írni „Krisztus urunkhoz“. Azután elcsúfolják zsidó sakternek. De ami a legkomikusabb berzerkeri dühvel rontanak neki azért, hogy nem ő magát, hanem mert egy német lapnak ítése mérte őt Aranyhoz. (De urak! hiszen ez a kritikus vétke! — na meg Aranyt úgyis csak „felfujt nagyságnak“ tartjátok, honnan ered hát ez a feljajduló megbotránkozás?) Igaz, az a különben rokonszenves kritikus elvetette a sulykot, midőn a feltünedező csillagot a déli naphoz hasonlítottatta. de mért akarjátok ezért a csillagot lerudalni az égről?

A plutokratikus hajlamu közvádoló pedig ájtatos szemforgatással imigy agitál tovább: Nézzétek, ez a zsidó, ez a szegény zsidó néptanító akar tultenni rajtatok óh keresztyén költő felebarátim! (No persze, még csak a' kéne! egy szegény néptanító! . . . Ha legalább mágnáskaszinói tag lenne és a csengő rimek mellett csengő aranyai is lennének! . . .)

. . . Veszedelmesen úgy látszik, hogy az „Irodalom“ oly szerepre áhítozik a literátus lapok közt, a milyen bizonyos elcsángózott ujságé a politikaiak között. Ez ugyan gyönyörűséges ambíció!

És a kritikának e rettenhetlen Aristidesei Vajda János nevét merészelték zászlójukra írni, — éppen mint ama politikai lap, mely homlokán egy szent eszme nevét viseli.

Vajda János nem szorul a ti reklámdobolástokra és bizonyára nem is kér belőle. E név emlegetésének lett volna némi forradalmi ize a k k o r, mikor még Vajdáról nem tudtak egyebet mondani — komoly fejbölgatással — az emberek, mint bizonyos irodalmi tankönyv nyomán azt, hogy: »önmagával meghasonlott, borongós poéta.« . . . Akkor harsogtátok volna a nevét, akkor, nem most, mikor a ti éljenrivalgástok csak gyöngé viszhangja egy — ki tagadná? — megkésett, általános ünneplésnek! . . . Ez a postscriptum-hühó oly nevetséges, mintha egy bevett várat kezdenétek

ujra ostromolni gyerekes vitézkedéssel. Debuisset pridem!...

... Még csak azt constatálom, hogy a nemzeti színháznak nem egy derék művésze végeztetett már ki élete virágjában e gyászos tiló által, és bátorkodom végül a következőket ajánlani a fiatal „Irodalomnak“: Miután már a felekezetieskedést szerencsésen becsempészte erre a térre is és miután már a „kálvinistát“, no meg persze a zsidót, a saktert bevette harci jelzavai közé, ne feledje ki jövőre a pajeszt, a maczeszt se, gyalázza a zsidó író, amért zsidó, gyanusítsa a keresztényt azzal, hogy „zsidó-bérencz“, hirdesse magát az egyedül igazságos irodalmi areopágnak és — meg léssen a második enfőredakció!... De szava is csak annyit fog ám nyomni a latban, mint a burkoltan említett, egyedül önzetlen, egyedül igaz ujságnak vértajtékot turó vezérczikkei...

E sorsnál talántán mégis üdvösebb lenne a zsenge lapnak lemondani a Herostratosi dicsőség hajhászásáról és becsvágyát nemesebb irányba terelni!

Az „Irodalom“ bizonyosan nyerne vele, és egy hisszük az irodalom is.

Rát György.

Irodalom.

A szegedi zsidó népiskola tanító-testülete egy kis füzetkét adott ki „Meló Chofnájim“ czim alatt, mely füzetecske megérdemli, hogy vele foglalkozzunk. A kis művecske a zsidó vallásos és szertartásos élet kifejezéseit ismerteti s azok fogalmait magyarázza meg. Célja mindezen a vallás és szertartásra vonatkozó fogalmakra az ifjúságot már az iskolában zsenge korban tanítani alaposan és objective. Hogy minő szükséges az ifjúságnak ezek ismerete, azt azok előtt, kik az oktatás, illetve hitoktatás terén nem laikusok, felesleges bizonyítani, de azoknak is, kik e téren járatlanok, elégnek véljük felhozni azt, miszerint a vallásos élet, a vallásos érület fejlődésére ezen ismereteknek nagy befolyásuk van. Azt pedig mindenki elismeri, hogy a vallásos öntudatot, a vallásos érületet ifjúságunkban minden rendelkezésünkre álló eszközzel kell ápolnunk. E kis könyvecske e téren hézagot pótol s valóban meg is érdemli, hogy a tanférfiak dicséretben részesítették. Mi sem bizonyítja e könyvecske szükségességét és fontosságát jobban, mint azon körülmény, hogy a kis füzetke már n e g y e d i k kiadást ért. Különbent mint a hitoktatás segédeszköze fontos szolgálatot teljesíthet úgy az elemi mint a közepiskolák alsóbb osztályain.

Rosin Dávid dr. Boroszlóban lefordítá a halhatatlan emlékü Ibn-Esra héber költeményeit. A fordítás minden ízében sikerült, egyébként dr. Rosintól, a hírneves exegetától és műfordítótól nem is vártunk rossz fordítást. A mi művét még becsesebbé teszi, ez az, hogy a fordításhoz számos oly költeményt is csatolt, melyeket eddig éppen nem, vagy csak kéziratban ismertünk. A kik ismerik Ibn-Esrát, azok velünk együtt fogják méltányolni a jeles műfordító munkáját.

A „Magyar zsidó középiskolai egyesület“ alapszabályai.

(Vége.)

37. §. Az egyesület elfogad külön alapítványokat, hagyományokat, adományokat magánosoktól és jogi

személyektől. A nem meghatározott rendeltetésű alapítványokat s hagyományokat egészen a törzsvagyonhoz csatolja; a nem meghatározott rendeltetésű adományoknak csak egy negyedrészét csatoltatik a törzsvagyonhoz, míg háromnegyede az évi kiadások fedezésére szolgálhat. Az egyesület céljaival megegyező, határozott rendeltetésű alapítványokat, hagyományokat s adományokat a megjelölt célra használja föl, de az illető alapítványozó, hagyományozó vagy adományozó mit olyan, sem az egyesületre, sem annak intézeteire semminemű befolyást nem köthet ki magának, sem pedig nem gyakorolhat.

38. §. Az alapítványok- vagy hagyományokhoz csatolt feltételeket csak az alapítvány vagy hagyomány szerzőjének, vagy örökösének beleegyezésével változtathatja meg a kuratorium.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

Az egyesület feloszlása.

39. §. Az egyesület feloszlik, ha külön e célra összehívott közgyűlésen, melynek napirendje három hónappal előbb kihirdetett, az összes egyesületi tagok két harmadrésze az egyesület feloszlását mondja ki.

40. §. Ez esetben a közgyűlés megjelöli azt a zsidó hitfelekezeti testületet, melyre vagyona és intézetei oly föltétel mellett szállnak, hogy az illető testület e vagyont mindig külön kezeli s annak kamatait az intézetek fentartására fordítja. Az átadás közelebbi módozatait s föltételeit az illető közgyűlés határozza meg.

41. §. Ha azonban eziránt megállapodás nem jöhetne létre, az egyesület vagyona s intézetei a magyar állam kezelésébe mennek át, de a vagyon mindig mint zsidó középiskolai alap, külön kezelendő, a vagyon kamatai pedig az egyesület által alapított intézetek fentartására, vagy pedig, ha ez intézetek megszűntek, egyéb zsidó iskolai célokra fordítandók. Az átadás közelebbi módozatait s föltételeit az illető közgyűlés határozza meg.

42. §. Az alapszabályok módosítására, az egyesület feloszlására és ez esetben vagyonának hova fordítására vonatkozó határozatok fogantatás előtt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz fölterjesztendők.

Dr. Grósz Dávid.

Az „Egyenlőség“ eredeti elbeszélése.

Írta: Dr. Bácskai Albert.

(XI. folytatás.)

A Rézike elköltözésével Dávid lelkéből is elköltözött minden felemelő érzés, a reménynek bűvös képei szertefoszlottak; teste meggörnyedt, lelke elesüggedt a sivár reménytelen jelen láttára.

Óh, ha tudta volna egykor, hogy ilyen rögs utat kell megfutnia egy szegény zsidógyereknek addig, amig tekintetes úr válik belőle, — bizony-bizony sziveseb-

ben hordta volna máig ő is a batyut odafenn az egyik árvamegyei faluvégtől a másigkig!

Dávid korán vénhedt meg, szeméit megrontotta a pinczeszobák rossz világítása és az a sok betű, amelyekre meglazult lelki erővel kábultan bámult napestig. Mikor hosszú idő után újra megláttam Dávidot, már akkor szemüveget viselt és hajfürtei is deresedni kezdettek. Hja, a nyomor és a gond úgy vágja belé magát a fiatal test elevenjébe, mint ahogy a fiatal gyümölcsöt a belésett féreg teszi idejekorán aszottá!

Az orvosi egyetem nagy gépezetének kerekerei mind tovább zakatoltak; egy egész nagy sereg vidor ifjú lett Dávid előtt diplomás orvosképen világgá bocsájtva, míg Dávid még mindig ott olázkodott az egyetem tantermeiben és folyosóin. A nyomor, ahogy megvéníté testét, úgy bénítá meg lelkének fogékonyságát is, mert a tudomány nem hajtja le ugyan selyempárnákra fejét, de a hónaposágyak kemény daróczaín sem tud megfogamzani.

Dávid az egyetem köreiben egy nagyon ismeretes alakká nőtt ki, egy „vén firma“ (Altes Haus) vált belőle, akinek számtalan vizsgán való furcsa feleleteiről és bukásairól már az első éves diákok is mythicus regéket tudtak költeni és tovább adni.

Az egyetemi professor urak is jól ismerték Dávidot, egyik-másik kifogyhatatlan volt az élecekben ha Dávid odaült elébe a vizsgáló kispadra a félelemtől vonagló testtel és vaczogó fogakkal.

Különösen Lebessék ur, a boncztan világhírű tanára, aki több mint tíz ezer ember testét hasogatta, már össze szeltibe és hosszába és akinek módjába volt napról napra tapasztalni, hogy milyen egyformán gyarló materiából van gyurva az emberi test, legyen az az ország legünnepeltebb hőse, avagy az utcán ténfergő köldusé; mondom, a hirneves Lebessék tanár, — aki, mellékesen legyen megjegyezve, nagy bölcsesége mellett formális hajszát tartott széles e világ összes ragyogó rendjeleire — tudta epés gunyjával és sértő czélsáival az előtte a remény és félelem lázában rengő Dávid barátunkat a szigorlaton oly annyira a sodrából kihozni, hogy a kegyéért amugy is csuszó-mászó hallgatóságot derüs kaczajra hangolta.

E jeles tanár ur, az emberi test és az emberi élet legbölcsebb buvárlója — a n t i s e m i t a volt; az ő hangulata volt okozója Grosz Dávid fején az ősz hajszálaknak és ő miatta volt a minden reménytől megfosztott, vigasztalan Grosz Dávid az apró hirdetésekbe iktatni azt, hogy:

„Egy szigorló orvos, izr. kezét és szívét nyújtja azon fiatal hölgynek, aki azon helyzetben van, hogy a diploma elnyerésére neki segédkezet nyújthat.....
3065.“

(Folytatása következik.)

LANDESMANN LIPÓT

fiu-nevelő-intézete

SZABADKÁN (Bácska.)

Lelkiismeretes oktatása kereskedőnek és gazdasznak szükséges legfőbb előismeretekben. Előkészítés az egyéves önkéntességre jogosító vizsga letételére. Belakás a leghíresebb kereskedelmi neveldek mintájára. Vallás-erkölcsi nevelés.

Gondos felügyelet. Mérsékelt árak.

Gyenge testalkatu vagy nehéz felfogásu 6—16 éves fiuk számára kiválóan ajánlható.

Beléphetni jelenleg is — Értésítő ingyen.

Szombaton és ünnepnapokon előadás nem tartatik.

Legújabb

fölmulhatlan jóhatásu gyártmányok.

Döry migrain-nyeletkek.

Ezzel sikerült oly szert előállítanom, mely végre gyorsan és gyökeresen gyógyítja e borzasztó idegbajt. Hogy némely migrainben szenvedőnek minden e szer hatása iránt fölmerülhető kételyét teljesen eloszlassam: késznek nyilatkozom közvetlen az első adag elhasználása után pénzét azonnal visszaadni, ha a várt hatást nem tapasztalta, csak azt kell az illetőnek bizonyítani, hogy szorosán a használati utasításhoz tartotta magát és hogy e szert többé nem fogja használni. (Egy adag ára 5 frt.)

Döry fehér liliom-kivonata.

Az areznak természetes színt kölcsönöz, amennyiben minden idegen foltot, mint szeplőt, úgy májfoltot, bőrvörösséget, bőratkákat, bibireseket gyorsan eltávolít, anélkül, hogy az arezbőrmek ártalmára lemne. (Egy tégely ára 1 frt.)

Döry rózsa száj-szesze.

Nem ajánlható eléggé, ugy az ép, mint a beteg fogakra. Erősíti az inyhust, azonnal szünteti a fogfájást, óvja a fogakat a romlástól, erősítőleg hat az inyre, a száj kellemetlen szagát elveszi. (Egy üveg ára 1 frt.)

Döry növény-fogpora.

Gondos összetételénél fogva minden eddigi fogporvegyületeknél ajánlatóbb, mert ugy a fogakra rakódott zsiradékot, valamint a képződő borkövet oldja, anélkül, hogy a zománcznak legkevésbé is ártana, az inyhusra jótékonyan frissítőleg hat. (Egy doboz ára 1 frt.)

Döry virág-rizspora.

Az arezbőrre felette finomítólag, jótékonyan hat; annyira nemártalmas, hogy gyermekeknek is bátran alkalmazható. Egy doboz ára 1 frt.)

Döry liliom arezmosója.

Az arezbőrt tisztán tartja, azt üdvé és finomná teszi; a fehér liliom-kivonattal egyidejűleg használandó. (Ára 1 frt.)

Az itt felsorolt szerek több évi tanulmányaimnak kitünő eredménye, s mindenki, ki ezen szerek bármelyikét fogja használni, csak elismeréssel lesz iránta. — **Migrain-nyeletkéimért** különösen érdemlem az elismerést, mert e kiválóan sikerült összetétel által végre gyógyíthatóvá lesz a borzasztó fájdalommal járó **migrain**, miért is az **orvos urak különös figyelmébe** ajánlom. Megrendelések kizárólag laboratoriumomba intézendők.

DÖRY MIHÁLY gyógyszerész,

Budapest, V. ker., tükör-utca 5. sz.